

# GAZETA LWOWSKA.

**Z** dodatkami kosztuje w prenumeracie: **Be**z poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. **Z** pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

## PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi od 1. września do ostatniego grudnia 1861.

dla miejscowych : : : : 4 zł. } waluty austr.  
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową : : : : 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

### PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Rosya i Królestwo Polskie. — Montenegro. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

### Monarchya Austryacka.

#### Rzecz urzędowa.

Gmina *Nowosiółki*, w obwodzie Przemyskim, zapewniła po wieczne czasy na uposażenie regularnej parafialnej szkoły w Nowosiółkach następujące składki:

1. Na utrzymanie każdoczesnego nauczyciela, który ma także pełnić funkcję dyaka za odpowiedniemi wynagrodzeniem obowiązala się rzeczona gmina płacić w kwartalnych ratach z góry kwotę 94 zł. 50 c. w. a., i odstąpić mu na użytek położony pod top. liczbą 547 starą, 565 nową, tudzież 548/566 grunt ogrodowy objętości 702 sążni kwadr. przynoszący około 6 zł. w. a. rocznego dochodu.

2. Gmina Nowosiółki przyjęła na siebie obowiązek zrestaurować stosownie do zamiaru istniejący już budynek szkolny, posprawić potrzebne porządki i rekwizyta szkolne utrzymywać je równie jak budynek szkolny zawsze w dobrym stanie, przystawiać na opalanie szkoły rocznie 180 okłotów słomy w wartości 9 zł. w. a., albo też złożyć tę kwotę relutowa na zakupienie drew, które gmina ma przystawić, a nakoniec załatwiać także zachodzącą przy szkole postęge.

3. G. k. proboszcz w Nowosiółkach ix. Ignacy Kustrzycki przyrzekł przez czas swego duchownego funkcyonowania w Nowosiółkach dawać na polepszenie dotacyi nauczyciela roczną kwotę 2 zł. wal. austr.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje c. k. Namiestnictwo galicyjskie z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 18. sierpnia 1861.

#### Sprawy krajowe.

(Dekoracye.)

**Stryj.** Na dniu 18. sierpnia b. r. odbył się w mieście Strju akt uroczysty dekorowania c. k. komisarza straży skarbowej Mikołaja Turzańskiego złotym krzyżem zasługi z koroną.

Akt ten najwyższej łaski wykonał w obszernych lokalnościach skarbowej dyrekeji powiatowej przełożony tejsze dyrekeji c. k. radca finansowy Jędrzej Szuszkiewicz w przytomności zaproszonego na ten cel duchowieństwa, c. k. wojska, żandarmerji, c. k. urzędników władz cywilnych i władzy miejskiej, wielu znakomości cywilnych, tudzież powołanej do tego aktu straży skarbowej.

Po stosownej przemowie ozdobił wż rzeczony radca finansowy krzyżem zasługi Mikołaja Turzańskiego, i wzniósł trzechkrotny okrzyk na cześć Najmilsiejszego Pana, a całe zgromadzenie wraz z ludem zewnątrz stojącym powtórzyło z uniesieniem ten okrzyk radości przy równoczesnem odegraniu hymnu ludu przez kapelę c. k. zupy Kałuskiej i przy salwach danyh z moździerów.

Na zaproszenie radcy finansowego udało się całe zgromadzenie do mieszkania jego, gdzie przy odgłosie muzyki i salwach z moździerów z wielkiem uniesieniem za pomyslności Jego c. k. łności toasty w radosnem usposobieniu spełniano.

Po południu cała prawie publiczność pospieszyla do ogrodu ludowego, gdzie kapela dla rozweselenia przygrywała dobrane utwory muzykalne aż do nocy.

Urządzona na prędce i bardzo licznie odwiedzona zabawa z tańcami w lokalu kasynowym zakończyła festyn tego dnia, któremu Urodziny Jego c. k. Apost. Mości większą świetność nadały.

(Ogłoszenie akademii sztuk pięknych. — Sprostowanie.)

**Wiedeń**, 14. września. *Gazeta wiedeńska* ogłasza:

— Z dniem 1. października zaczyna się nowy kurs w c. k. akademii sztuk pięknych.

Uczniowie przyjmują się codziennie od pomienionego dnia począwszy, z wyjątkiem niedzieli codziennie do dnia 10. października w godzinach przedpołudniowych od godz. 9tej do 12tej w warunkach jak potąd.

W tym przeciągu czasu mają ci uczniowie, którzy chcą pobierać nadal naukę w akademii, również jak i nowo wstępujący, przedstawić się profesorom właściwych oddziałów. a następnie dyrektorowi w kancelaryi akademickiej.

Co do warunków przyjęcia przypomina się, że wstępując do szkoły przygotowawczej, do szkoły malarstwa krajobrazowego, tudzież do szkoły niższej plastyki, ornamentyki i sztuki modelowania potrzeba ukończyć wprzód trzy klasy niższe realne, lub niższe gimnazjum, lub wykazać się z posiadania wiadomości odpowiednich naukom pobieranym w powyższych szkołach. Aby być przyjętym do oddziału architektonicznego potrzeba udowodnić, że się posiada odpowiednią znajomość matematyki elementarnej, geometrii wykreslonej, fizyki, miernictwa polowego, mechaniki, techniki budowniczey i dokładną biegłość w rysunkach odręcznych.

Po przyjęciu uczniowie nowo wstępujący mają złożyć należytość immatrykulacyjną 1 zł. 5 c., tudzież porównie z uczniami dawniejszymi opłatę szkolną 6 zł. 30 c. w. a. za każde półrocze.

Wiedeń, dnia 10. września 1861.

Z dyrektorjatu c. k. akademii sztuk pięknych.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Turyńska *Opinione* z dnia 3go b. m. przytacza obszerny artykuł, który zamyka temi słowy: że wartość austryackich papierów podniosłaby się o 25%, a może zrównałaby się nawet z ich wartością nominalną, gdyby Wenecya odstąpioną została. Trudno spierać się z dziennikiem piemonekim o to, co jest jego życzeniem; widać tu jednak niedokładność i kłamstwo.

*Opinione* nadmienając powtórnie o pożyczce narodowej, z której rachunek publicznie został złożony, pomija, że za pomocą środków użytych z początkiem roku 1860 dług ten z 612 milionów został zmniejszony na 565 milionów.

Kłamstwem jest, że obligacye, które zastawiono, aby mieć dwadzieścia milionów srebrem pożyczonych w banku narodowym w r. 1859, zostały z banku wyjęte i sprzedane.

(Posiedzenia izby panów dnia 14. września.)

Zagaił posiedzenie prezydent książę Karol Auersperg o godzinie 11<sup>1</sup>/<sub>4</sub> zrana.

Na ławce ministrów pp.: hrabia Rechberg, Schmerling i hrabia Degefeld.

C. k. internuncyusz fml. baron Prokesch-Osten składa przyrzeczenie.

Książę *Salm* przedkłada trzy petycye przeciw postanowieniom zawartym w ustawie o lennictwie, jedną hrabi Zedwitza, druga kilku hrabiów Zedwitzów, a trzecią hrabi Braudisa. Na wniosek prezydenta oddano te petycye osobnej komisji do ocenienia.

Następuje pierwsze odczytanie przyjętej w izbie deputowanych ustawy o bankructwach. Na wniosek prezydenta ma być ta ustawa oddana jurydycznej komisji izby.

Wniosek barona *Lichtenfelsa*, ażeby wzmocnić komisję dwoma członkami, obranymi ze względu na stosunki handlowe i przemysłowe, popiera izba i przyjmuje znaczną większością. Wniosek hrabi *Lorisha*, ażeby bez wyboru przeznaczyć na to radców państwa

barona *Rothschilda* i barona *Reyera*, nie poddaje prezydent pod głosowanie jako przeciwny regulaminowi obrad, i izba przystępuje do wyboru.

Przy wyborze otrzymali z 62 głosów: baron Reyer 61, a baron Rothschild 54 głosów.

## Ameryka.

(Doniesienia z Nowego Yorku. — Przepisy paszportowe.)

Do Londynu nadeszły wiadomości z Nowego Yorku z 28go sierpnia. Dnia 26. sierpnia opuściła fort Monroe znaczna ekspedycja, złożona z 4 fregat, 2 łodzi kanonierskich, innych okrętów, razem o stu działach ze 4000 ludzi, a to pod wodzą generała Butlera. Jakże przeznaczenie tej eskpedycji, nie wiadomo. Mówią, że wojska unii pod Rosenkranzem otoczone poniosły klęskę od wojsk południowych. — Wiadomość niesie, że wojska związkowe napadły separatystów w kierunku północno-wschodnim Missouri i ścigały uciekających. Deputacja bankierów Nowego Yorku i Bostonu udała się do Washingtonu domagać się usilnie dalszego prowadzenia wojny. W Washingtonie uwięziono trzy kobiety wyższego stanu, podejrzane o szpiegostwo. Rząd związkowy zakazał w Nowym Yorku trzy dzienniki. Burmistrz washingtonski został uwięziony i odesłany do fortu Lafayette. Aresztacye powtarzają się bez ustanku. Fort Fillmore poddał się separatystom. W Nowym Yorku ustanowiono ajenta, który osobom opuszczającym stany zjednoczone wydaje paszporta.

Departament stanu w Washingtonie ogłosił względem przepisów paszportowych następującą deklaracyę: „Ogłoszona dnia 19go b. m. regulacja paszportowa zamierzała najszerzej zapobiedz komunikacji nielojalnych osób z Europą: Między Stanami zjednoczonymi i posiadłościami angielskimi w Ameryce nie potrzeba przeto żadnego paszportu. Jeżeliby jednak pograniczni urzędnicy w pojedynczych przypadkach czynili jakiej osobie trudności do dalszej podróży w głąb kraju, tedy rząd mocen jest przytrzymać rzeczoną osobę tak długo, aż pokąd względem niej nie otrzyma od departamentu stanu dalszych rozkazów.

## Hiszpania.

Sąd wojenny. — Archiwa konszularne. — Korsarze filipińscy. — Wiadomości bieżące.)

**Madryt**, 7go września. Sąd wojenny udał się z Loja do Malagi. Posel sardyński udał się do La Granja, aby się porozumieć z ministrami co do archiwów konszularnych neapolitańskich.

— Gazeta madrycka zawiera długi raport o walce między hiszpańskim statkiem kanonierskim a czterema statkami korsarskimi Filipińców. Hiszpanie obywateli statki korsarskie i zabrali 80 jeńców.

— Jak donosi *Esperanza* skazał sąd wojenny Andaluzji na deportacyę: do Fernando Bo 16, na wyspy kanaryjskie 125, a na wyspę Majorę 52, razem 193.

## Anglia.

(Książę Alfred do Ameryki. — Układy handlowe z Prusami i Belgią. — Sprostowanie.)

**Londyn**, 11. września. Książę Alfred powraca wkrótce na swój okręt do Ameryki. Zdaje się, że zamierzona wycieczka jego do Niemcy będzie na teraz zaniechana.

— Prezydent izby handlowej w Leeds przedstawia rządowi w liście do hrabi Russella naglącą potrzebę, ażeby pan Cobden posłany został do Belgii i Prus dla ukończenia układów względem traktatu handlowego z temi państwami. Na to odpowiedział minister spraw zewnętrznych, że zdaniem lorda Palmerstona mianowanie osób niezostających w służbie publicznej do takich misji pociąga za sobą wielkie niedogodności, i z tej przyczyny poruczono tę misyę panu Ward, angielskiemu pełnomocnikowi w Hamburgu.

— *Pays* pisze: Kilka dzienników pisało o nocie lorda Russella do reprezentantów angielskich w Turynie, w której minister angielski miał przyrzekać panu Ricasoli pomoc Anglii na przypadek poróżnienia między gabinetem turyńskim a rządem francuskim. Nota tego rodzaju nigdy nie istniała. Oprócz tego Anglia ma obecnie w Turynie tylko jednego ajenta, a żadnego reprezentanta rządowego.

## Francya.

(Obóz pod Chalons. — Kaplica grecka. — Wiadomości bieżące. — Żaloga rzymska.)

**Paryż**, 11. września. Jak słychać, nieprzyjął Cesarz dymisji ministra wojny marszałka Randonna.

— Minister wojny postanowił znieść obóz pod Chalons z dniem 15. września.

— Margrabia Lavalette przyjedzie tu dziś lub jutro a potem uda się do Rzymu. Książę Montebello odłożył na kilka dni swój wyjazd z Konstantynopola.

— Pierwotny plan Cesarza, odwiedzić jeszcze raz obóz pod Chalons, został podobno dla innych względów zarzucony, gdyż obóz ten ma być zwinięty już z dniem 15. b. m. Wszyscy generałowie tak dywizyi jak brygad powrócą do swoich garnizonów, a generał Miroulet będzie czuwał nad uprzątnieniem materiału. W tym tygodniu będą w obozie pod Chalons wielkie manewry.

— Jak donosi *Pays*, zamierza Francya zawrzeć traktat handlowy z Hiszpanią.

— Dziś odbyło się z wielką wystawnością poświęcenie greckiej kaplicy. Celebrował szufran metropolii z Petersburga w asystencji 16 greckich księży. Między obecnymi widziano marszałka Magnana, hrabia Bacciochi i prefekta Sekwany Hausmanna. W ciągu nabożeństwa nadeszła telegrafem gratulacya Cesarza rosyjskiego.

— *Pays* pisze: *Independance* doniosła, że *status quo* utrzymany w Rzymie jest tylko tymczasowym, i że Francya postawiła warunek Piemontowi, aby przedewszystkiem uspokoić Neapol.

Przypominamy co do tego, że Francya nie przyjmuje zobowiązań pod żadnymi warunkami, a w postępowaniu i postanowieniach swoich co do sprawy węgierskiej niczem nie jest związana.

Ten sam dziennik zaprzecza jakoby z tej przyczyny zmieniono w części żalogę w Rzymie, że żołnierze zaczęli już byli tracić cierpliwość. Pułki zmieniono jedynie na zasadzie obowiązującego regulaminu wojskowego.

## Szwajcarya.

(Układy z rządem piemonckim.)

**Berna**, 7. września. Układy między rządem piemonckim a Szwajcaryą względem uznania królestwa włoskiego, są już na ukończeniu jak donoszą powszechnej gazecie augsburskiej. Szwajcarya uzna urzędownie stan rzeczy we Włoszech i poseł włoski przy federacyi jest zawierzytelniomy.

## Włochy.

(Wiadomości bieżące. — Ułaskawienia. — Transport broni. — Nagrody wojsku przyznane. — Marszałek Magnan. — Strzeżenie granic papieskich. — Dymisya kardynała Andrey. — Doniesienia z Emilii.)

**Sardynia**. Mówią, że Król Wiktor Emanuel pozostanie w Florencji do 25. września. Jedzie on tam dn. 12. b. m. następnie zaś w towarzystwie Ricasolego uda się do Neapolu, ponieważ Cialdini przyrzeka kraj do tego czasu uspokoić. Według depeszy turyńskiej z 10. września *Opinione* poda wkrótce dokument względem organizacyi burbońskiego komitetu centralnego w Rzymie. Organ ministerjalny dodaje, że pomiędzy bandytami, którzy pustoszą Włochy południowe znajdują się Bawarowie, Hiszpanie, Irlandowie.

— Król ułaskawił wszystkich gwardzistów narodowych, którzy byli skazani za przestępstwa dyscyplinarne.

— Od niejakiego czasu nadechodzą do Turynu liczne transporta broni z portów francuskich, a to na mocy kontraktów zawartych przed rokiem z rządem francuskim i z fabrykami w St. Etienne.

— Urzędowa gazeta turyńska podaje datowany d. 12. czerwca dekret królewski, przeznaczający nagrody dla żołnierzy i urzędników, którzy się odznaczyli w ciągu kampanii r. 1860 w południowych Włoszech. Są w nim także objęci ochotnicy Garibaldeggo, chociaż w swoim czasie rząd turyński wypierał się uroczyste wyprawy Garibaldeggo do Sycylii i Neapolu.

— Marszałek Magnan w towarzystwie syna, który jest kapitanem sztabu jeneralnego, przybył 7. września do Medyolanu. Jenerał Lamarmora dał marszałkowi swego adjutanta na rozkazy. Marszałek odjeżdża do Wenecji.

— *Temps* donosi, że p. Benedetti zażądał wyjaśnienia względem najścia granic rzymskich ze strony wojsk piemonckich. — Baron Ricasoli odpowiedział, że przyczyną tego było nieporozumienie i że na przyszłość nie się podobnego nie przytrafi. (Baron Ricasoli, dodaje *gaz. wied.*, kazał poprzednio donieść o tem najściu granicy i je usprawiedliwić). Benedetti poprzestał na udzielonej mu odpowiedzi; jenerał Goyon otrzymał zlecenie mieć jak największą baczność na granicę i bandom burbońskim bronić wszelkiego przystępu na ziemię włoską. Baron Ricasoli osiągnął więc swój zamiar.

**Państwo kościelne**. Papież przyjął wreszcie po długim namyśle dymisyę kardynała Andrey. Następcą jego w godności prefekta kongregacyi jest kardynał Altieri szambelan kościoła rzymskiego.

— Z prowincyi Równiny piszą *Korr. dell'Emilia*, że u fortu Montebattaglia zaszła krwawa walka między gwardyą narodową a silnym oddziałem bandytów.

— Dziennikowi *Vestillo delle Marche* donoszą z Montalboddo z 31. sierpnia, że poprzedniej nocy napadło 50 bandytów oddział gwardyi narodowej, który eskortował zbiegów rekrutacyjnych; ale zostali odparci.

— *Patrie* podaje depeszę z Rzymu z dnia 9. września, że posterunki francuskie od granicy tokańskiej zostały wzmocnione. Według doniesień z Rzymu z 7. września, które d. 9. do Marsylii nadeszły, odczytano po wszystkich kasarniach rozkaz dzienny jenerala Goyona odpierać wszelkie najście granicy rzymskiej. Zapewniają, że Papież pozwolił w podobnym wypadku stawiać wojska papieskie pod rozkazy jenerala francuskiego. Mają nadejść 2 pułki francuskie i zastąpić pułki 25 i 40. Msgr. Chigi przyszedł nuncyusz paryski, obecnie zostający w Muichowie, nim obejmie posadę, uda się poprzednio do Rzymu po instrukcyę.

## Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Polski. — Raport z podróży cesarskiej.)

**Warszawa**. Według *Gaz. wied.* wydano w Warszawie następujące obwieszczenie o nowych rozruchach na prowincyi.

Nadeszły urzędowe sprawozdania o nowych rozruchach w mieście Łęczycy. Dnia 3. września pospólstwo zniewazyło tam biskupa

kujawsko-kaliskiego jadącego do Częstochowy. Przed oknami gospody w której się biskup zatrzymał wyprawiono kocią muzykę, i powybijano szyby. Nie koniec na tem; gdy czełgodny prałat miał już w dalszą puścić się drogę, pospólstwo zatrzymało pojazd, i oprowadzało go w około po placu ratuszowym, łząc, i kamienie na osobę jego miotając, przyczem konie zostały poranione, a pojazd uszkodzony.

W kilka dni później nadciągnęła kompania Nowogrodzkiego pułku piechoty, a to pewnej części mieszkańców dało pochop wyprawioną demonstrację. Dowódca tej kompanii, który właściwie udawał się na Łęczycę do Zgierza, chcąc burzycieli utrzymać w pewnej odległości, a tem samem zapobiedz wszelkiemu starciu ludności z wojskiem wezwał na pomoc 20 kozaków kwatery w mieście stojących. Pospólstwo podżegane przez wichrzycieli krok w krok postępowało za wojskiem, łząc je, i kamienie miotając. Z tych jeden trafił kozaka w głowę. W tej chwili jeden z wichrzycieli, który chciał przelamać łańcuch kozaków, otrzymał cięcie szablą niedobyłą z pochwy. Rany nie są ciężkie.

Nareszcie d. 7. września, w rocznicę koronacji Jego cesarskiej Mości, zakazanemi hymnami przzerwano Te deum w kościele.

Jego Excelencya Namiestnik cesarski w Królestwie Polskiem, dowiedziawszy się o tych wypadkach, rozkazał natychmiast postać na miejsce odpowiednią siłę zbrojną, i zarazem wezwał ministra sprawiedliwości aby zarządził śledztwo przeciw tym smutnym zaburzeniom.

W fabrycznem mieście Łódź spokój przywrócony. Śledztwo wyjaśniło, że to nie Polacy byli przyczyną pożaru, lecz czeladnicy niemieccy, którzy chcieli pomścić się na swoich majstrach za kary poniesione niedawno z przyczyny popsucia sztucznych maszyn tkackich.

W Warszawie tłum ludzi napadł na ulicy dawnego naczelnika powiatu pana Grass, i wśród najstraszliwszych obelg zbił go łaskami i rzucił kamienie na niego. Grass uciekł do cukierni w gmachu teatralnym będącej, ale i tam nie dano mu spokoju. Z ratusza naprzeciw stojącego, nadciągnęła wprawdzie policya na pomoc, ale jej upomnienia były bezskuteczne. Grass z głową odkrytą, cały skrwawiony ledwo dostał się do ratusza. Czy jego rany są niebezpieczne, nie wiadomo.

Gorliwe usiłowanie nowego namiestnika hrabiego Lamberta obznajomić się z położeniem kraju, z jego życzeniami i potrzebami, jakoteż chęć obmyśleć środki zaradcze, znajduje u wielu stronnictw uznanie.

Od kilku dni hrabia Lambert powołuje do siebie najświetlejszych i najpopularniejszych obywateli, rozmawia z nimi całymi godzinami o stosunkach obecnych, i naradza się nad środkami przywrócić spokojność i porządek, i utrwalić go na stałej i pewnej podstawie.

Co do wyborów do rad obwodowych i miejskich, wszyscy, tak w Warszawie jak na prowincyi żywy biorą w nich udział. Sami nawet Polacy wydają drukowane lub litografowane plakaty, i okólniki usilnie do tego zachęcając.

Zdaje się, że wybory pójdą spokojnie i roztropnie.

Ośmdziesięciosześcioletni arcybiskup kościoła katolickiego w Królestwie Polskiem, zapadł ciężko na zdrowiu.

**Petersburg, 7. września.** Cesarz i Cesarzowa opuścili Odessę d. 3. b. m. w południe, i parowcem „Tiger“ udali się do Krymu. Dnia 4. b. m. przybyli szczęśliwie do Sebastopola, i byli obecni przy położeniu kamienia węgielnego pod kościół Ś. Włodzimierza. Cesarz zwiedził konno rozwaliny dawnych fortyfikacji. Po południu Najjaśniejsi państwo byli na nabożeństwie zaobnem za duszę księcia Gorczakowa, i wojowników poległych w obronie Sebastopola. Na noc udano się do Baksizeraju, z kąd d. 5. b. m. Cesarz zwiedzi pole bitwy pod Inkermanem.

## Montenegro.

(Stosunki z Montenegro.)

*Journal de Constantinople* pisze:

„W pierwszych dniach sierpnia pisał książę Montenegro do Serdara Omera Baszy, że przykro mu, że umówiony zjazd niemógł nastąpić; ale proponuje mu nową konferencyę pod warunkiem, jeżeli będzie popierał u Porty uznanie niezawisłości Montenegro, rozszerzenie granicy aż do Merazy, odstąpienie portu Spizy i t. p.; jeżeli warunki te będą przyznane, zajmie się też książę gorliwie uspokojeniem Montenegro. Odtąd zdarzają się ciągle rozboje na granicy, i nie ma żadnej nadziei, by stosunki tamtejsze dały się załatwić w drodze spokojnej.“

## Turcyja.

(Audyencye u Sultana. — Stosunki z Montenegro. — Kroki wojenne z Montenegro.)

Jenerał hr. Montebello nadzwyczajny poseł francuski, który miał polecenie złożyć życzenia Cesarza nowemu Sultanowi Abdul Azis w Konstantynopolu, przyjmowany był na uroczystej audyencyi, jak donosi *Monitor* w pałacu Dolma Bagdze. Jenerał przemówił do Sultana jak następuje:

Najjaśniejszy Panie! Cesarz Napoleon przysłał mię abym z okazji wstąpienia na tron złożył Waszej Cesarskiej Mości życzenia pomyślności, tudzież powodzenia dla całego państwa Waszej Sultańskiej Mości.

Europa boleśnie dotknięta wiadomością o przedwczesnym zgonie dostojnego brata Twego, powzięła z pierwszych słów i pierw-

szych czynów Waszej Ces. Mości przekonanie, że będziesz z ponowioną dzielnością i wytrwałością iść naprzód droga reform i postępu na którą w tak szlachetny sposób wstąpili Twoi poprzednicy.

Nikt więcej od Cesarza Napoleona nie podzielał wspawiałości myślnych zamiarów Waszej Ces. Mości, i nikt goręcej nie życzył ich spełnienia. Oby Twoja dłoń potężna opiekowała się zarówno wszystkimi poddanymi obszernego państwa, jakiegobądź są pochodzenia i jakiej bądź religii. Oby nowo przyjęte i potwierdzone zobowiązania wykonane były w całej obszerności tak w Azji jak w Europie. Umacniając tym sposobem władze powierzona sobie z ręki Opatrzności, uzyskasz sobie Wasza Ces. Mość nowy tytuł do wdzięczności ludów i powazania ze strony swych sprzymierzonych. W spełnieniu tak szlachetnego powołania, na co oby Bóg udzielił raczył długi szereg lat życia, możesz Wasza Ces. Mość liczyć niechybnie na pomoc i wsparcie Francyi, najdawniejszego i najwierniejszego Turcyi sprzymierzeńca.

Cesarz Napoleon raczył uczucia swej przyjaźni i spółdziału skreślić w własnoręcznym liście, który mam zaszczyt z uszanowaniem oddać Waszej Ces. Mości.

Sultan odpowiedział na to, jak następuje:

Jestem bardzo wdzięczny Jego Ces. Mości, że w ten sposób wyraził mi swe szczególne życzenia i wysoką swą przyjaźń.

Niemniej i to mię cieszy, że ogłoszone przy wstąpieniu na tron zasady, co będą służyć za podstawę mojej wewnętrznej i zewnętrznej polityki znalazły uznanie w Europie, a w szczególności u Jego Ces. Mości.

Chcę uzczyć zarówno wszystkim moim poddanym bez wyjątku opieki i zapewnić ich pomyślność i do tego będą dążyć wszystkie moje usiłowania.

Przyjaciele moi przekonają się, że zamiarem moim jedynym będzie uskutecznić reformy w kraju i zapewnić mu dobry byt.

Chętnie powtarzam, że wysoko sobie cenię przyjaźń Jego Ces. Mości, a najpierwszem mojem jest życzeniem przyjaźń tę widzieć coraz ściślejszą.

Wiemy już oddawna jak przychylnym dla Turcyi jest jenerał Montebello, i wyczytuję nowy dowód przyjaźni Cesarza w wyborze osoby, której raczył niniejsze poruczyć poselstwo.

— *Journ. de Constantinople* z 4. b. m. zaprzecza wieściom obiegającym w stolicy tureckiej, że Omer Basza zachorował. Dalej zaś pisze:

Donoszą z Scutari pod d. 20. sierpnia, że zabroniono Montenegro wszelkiego stosunku handlowego z gminami tureckimi, uszczęcając się za to Montenegro przedsięwzięli kilka wycieczek do Zeticy, Moricza, Podgoricy, Zabliaku i t. d. Wszędzie mordują i ucinają głowy.

— Według doniesienia *Patrie* z Raguzy wyruszył Derwisz Basza 3go z obozu swego w Beleki, a 4go wkroczył na czele 5000 ludzi do Montenegro. Omer Basza miał ruszyć z Beleki 6go. Pod rozkazami jego zostaje dywizya piechoty Osmana Baszy i brygada artyleryi Reszyda Baszy.

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Zagrabie, 14. września.** Hrabia Erdödy protestuje w piśmie do sejmu przeciw zarzutom, jakie podnoszono przeciw niemu na przedostatniem posiedzeniu. Izba składa to pismo do aktów. Debata nad planem nauki w gimnazjach skończyła się już.

**Medyolan, 14. września.** *Perseveranza* donosi z Turynu z 13go: Prace reorganizacyjne podejmuje ministerium spraw wewnętrznych z wielką gorliwością, ale stanowcza reforma będzie ogłoszona dopiero za powrotem Ricasoniego. Ricasoni odjechał dziś w nocy z Królem do Florencyi, gdzie zabawi 4 do 5 dni. Wiadomości z Marchyi i Umbryi są nie bardzo pomyślne, gdyż liczni zbiegi rekrutacyjni i dezertery zakłócają bezpieczeństwo publiczne. Baccari z swoją bandą stawili się dobrowolnie przed władzami w Cosenzy. Dnia 8go b. m. były demonstracye narodowe w Tivoli, Velletri, Frascoli i Albano.

**Genua, 12. września.** Fregata parowa „Duca di Genova“ wypływa dziś pierwszy raz na morze; tym okrętem jedzie nowy namiestnik Sycylii jenerał Pettinengo do Palermo. Dziś odpłynęło znowu kilka oddziałów wojska do południowych Włoch. Amerykański poseł w Turynie odjechał parostatkem „Dante“ do Caprery, by ofiarować Garibaldiemu komendę naczelną nad wojskami północnymi.

**Florenca, 13go września.** Wystawę ma otworzyć Król osobiście 15. b. m. Dnia 9. i 10. b. m. były tu zaburzenia i musiała wystąpić siła zbrojna.

**Nowy Jork, 5. września.** Expedycya Buttlera bombardowała i zdobyła fort Cop Hatterah; załogę wzięto w niewolę. Butler powrócił do Washingtonu i oświadczył, że z początkiem zimy wyruszy z wojskami unii na południe. Prezydent Dawis zachorował niebezpiecznie.

## Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. września.

Hotel rosyjski: PP. Zabiński Ign., z Łoszniowa. — Czosnowski Jan, z Podola. — Dulski Ed., z Stawcza. — Obertyńscy Leop. i Kaz., z Stroni-bab.

Hr. Komorowscy Piotr i Wład., z Bilinki.  
Hotel europejski: Swirski Alb., z Rosyi. — Müller Lud., z Poznania i Helmańskiej. — Hr. Łęczyński Hen., z Bakuczye. — Morawski Szymon, dr. medycyny, z Rosyi.

Hotel angielski: Br. Mustatza Mik, z Czerniowiec. — Sternklar Wilh., z Jozefówki.  
 Pod kolej żelazną: Walicki Kornel, c. k. notaryusz, z Podhajec.  
 Hotel krakowski: Schlegel L., z Kopytyna. — Zwolski Jul., z Bryniec.  
 Zajazd Kuhna: Smorzewski Kaj., z Lublina.  
 Zajazd pod Jeleniem: Waszkiewicz Teodor, z Biłki.  
 Zajazd Krynickiego: Bętkowski Felix, z Caernichowa — Grass Henryk, z Krościanki.

**Wyjechali ze Lwowa.**

Dnia 16. września.

PP. Gogodaki Syl., ces. ros. radca państwa, do Paryża. — Artymowicz Jan, c. k. notaryusz, do Komarna. — Stasiński Ant., do Uścia zielonego. — Majewski Wład., dr. praw, do Podhajczyk. — Łopucki Lud., dr. medycyny, do Tarnopola. — Br. Miltitz D., do Stupnicy. — Kratochwil Ant., c. k. przeł. pow., do Peczeniszyna. — Serwatowski Alb., do Rajtaraniec. — Pawliński Karol, dr. praw, do Rzeszowa. — Hr. Pzieduszycki St., c. k. porucznik, do Niesłuchowa. — Niezabitowski Lubin, c. k. porucz., do Zanezka. — Osmulski Wład., do Władypoligóry. — Zagórski Wic., do Wolchowa. — Osmulski Szymon, do Janczyna. — Jędrzejewicz Kaz., do Czaplego. — Hozzowski Józef, do Niemirawa.

**Spostrzeżenia meteorologiczne w Lwowie.**

Dnia 14. i 15. września 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stacja atmosfery
7. god. zrana	329.57	+ 8.2	82.7	zachodni	sl. pogoda
2. god. po poł.	329.37	+ 12.8	83.4	połn.-wsch.	" "
10. god. wiecz.	328.37	+ 8.9	71.4	wschodni	" "
7. god. zrana	327.23	+ 7.3	78.7	południowy	sl. pogoda
2. god. po poł.	326.34	+ 15.6	49.5	"	" "
10. god. wiecz.	325.09	+ 11.3	62.4	"	" pochmurno

**T E A T R.**

Dziś opera niemiecka: „Lucya z Lammermooru“. Drugi występ pana Younga.

Jutro na scenie polskiej: „Barbara Zapolska“, komedia w 3 aktach i „Spotkanie“, komedia w 1 akcie.

**Kurs lwowski.**

Dnia 16. września

	gotówka		towarowa	
	zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski wal. austr.	6	44	6	54
Dukat cesarski	6	45	6	55
Półimperyal zł. rosyjski	11	10	11	30
Rubel srebrny rosyjski	2	14	2	17
Talar pruski	2	4	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galic. listy zastawne w. a. za 100 zł.	79	75	80	76
„ „ „ m. k. za 100 zł.	83	75	84	75
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	147	50	148	50
Galic. obligacje indemnizacyjne	65	75	66	75
5% Pożyczka narodowa	80	—	81	—

**Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.**

Dnia 16. września.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 80.95. Metaliki po 5% za 100 zł. 67.75; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicji —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 739.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 178.—; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 120 zł. —.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 136.80. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mniejsze 6.52, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 136.

**Kurs giełdy wiedeńskiej.**

Dnia 13 września

1. Dług publiczny.		pien. towar.	
A. Państwa.	pien. towar.		
W austr. wal. po 5%	62.40	62.50	
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80.60	80.70	
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	80.80	80.90	
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—	—	
Metaliki po 5%	67.65	67.70	
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	67.90	68.30	
„ „ 4 1/2%	58.50	58.75	
„ „ 4%	52.25	52.75	
„ „ 3%	39. —	39.25	
„ „ 2 1/2%	34. —	36. —	
„ „ 1 1/2%	13.50	13.75	
Przez. do wylos. z r. 1839	112.50	113. —	
„ „ 1854	85.75	86.25	
„ „ 1860	82.90	83. —	
Przeznaczone do loswan. z r. 1860 po 100 zł.	88. —	88.25	
renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17. —	
Wylos. obl. daw. n. po 5%	66.50	67.50	
„ „ 4 1/2%	58. —	58.50	
„ „ 4%	51. —	52. —	
„ „ 3 1/2%	45. —	46. —	
„ „ 3%	47. —	48. —	
„ „ 2 1/2%	46. —	47. —	
„ „ 2 1/4%	41. —	41.50	
„ „ 2%	36.50	37.50	
„ „ 1 1/2%	32. —	33. —	
„ „ 5%	66.50	67.50	
„ „ 4 1/2%	57. —	58. —	
„ „ 4%	50.50	51. —	
B. Krajów koronnych			
Niższej Austrii	87.50	88.70	
Wyż. Aust. i Salb.	87. —	88. —	
Czech	91. —	92. —	
Morawii	85. —	85.50	
Szląska	84. —	84.50	
Styryi	87. —	88. —	
Tyrolu	88.50	89.50	
Kar., Kr. iny. i Wyb.	87. —	88. —	
Węgier	68. —	68.75	
2. Stan oblig. domestykaln.			
po 3% za 100 zł.	18. —	20. —	
„ 2 1/2% za 100 zł.	15. —	17. —	
„ 2 1/4% za 100 zł.	14. —	15. —	
„ 2% za 100 zł.	13. —	14. —	
„ 1 1/2% za 100 zł.	10. —	11. —	
3. Akcyje.			
Banku nar. —	738. —	740. —	
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	177. —	177.10	
Niż.-austr. tow. eskont. po 500 zł.	591. —	592. —	
Póln. kolei po 1000 zł. m. k.	1949. —	1950. —	
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	278. —	278.50	
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	165.50	166. —	
Polud.-póln.-niem. kolei kam. po 200 zł. m. k.	118. —	118.25	
kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147. —	147. —	
Polud. kolei państw. lomb.-wen. i central. włońskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą	238.50	239.50	
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 140 zł. (70%)	146.75	147.25	
Kel. Przesł. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18. —	19. —	
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	—	76. —	
kelej Bustchradzka po 500 zł. m. k.	680. —	685. —	

Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.		pien. towar.		pien. towar.	
143. —	144. —	143. —	144. —	143. —	144. —
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.					
123. —	124. —	123. —	124. —	123. —	124. —
Aust. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.					
428. —	430. —	428. —	430. —	428. —	430. —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.					
212. —	215. —	212. —	215. —	212. —	215. —
Mostu łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k.					
394. —	396. —	394. —	396. —	394. —	396. —
Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. m. k.					
365. —	370. —	365. —	370. —	365. —	370. —
Powaz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.					
4. Listy zastawne.					
Banku narodowego (6let. po 5% 103.50 104. — 10 5% 97. — 97.50 w mon. kon. los. po 5% 89.50 90. — na 12 m. 5% 99.50 100. — Banku narodowego (przez. dolos. za 100 zł. 49.50 100. — w wal. austr. po 5% 85.80 86. — Gal. Tow. kred. po 4% 80.50 82. —)					
5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.					
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k. 96.75 97. — dtto dtto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a. 101.10 101.30 Tow. austr. kol. państwa po 500 fr. 142. — 142.50 Kol. póln. po 100 zł. m. k. 96.50 97.50 Kol. Lomb. wen. po 500 fr. 136. — 136.50 Kol. Gloggn. za 100 zł. 80. — 81. — Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k. 96.50 97. — Lloyda za 100 zł. 84. — 88. —					
6. Losy.					
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a. 119.50 119.70					
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k. 95.50 96. — Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a. 124. — 125. — Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a. 36.25 36.50 Esterhazego po 40 zł. m. k. 96.50 97. — Salma „ 40 „ 36.50 37. — Palfiego „ 40 „ 38.75 39.25 Clarego „ 40 „ 35. — 35.50 St. Genois „ 40 „ 35.75 36.25 Windischgrätz 20 zł. „ 22.50 23. — Waldsteina „ 20 „ 22.75 23. — Keglevicha „ 10 „ 14.50 15. —					
7. Weksle. (Na 3 miesiące.) Amsterdam za 100 zł. hol. 115. — 115. — Augsburga za 100 zł. w. p. n. 115.25 116.25 Berlin za 100 tal. — — — — Wrocław za 100 tal. — — — — Frankfurt za 100 zł. w. p. n. 115.30 115.50 Genua za 100 lir. piem. — — — — Hamburg za 100 M. B. 101.25 101.50 Lipsk za 100 tal. — — — — Liwurna za 100 lir. tosk. — — — — Londyn za 10 ft. szt. 137. — 137.20 Lugdun za 100 fr. — — — — Medyolan za 100 zł. w. a. — — — — Marsylia za 100 fr. — — — — Paryż za 100 fr. 53.80 53.80 Praga za 100 zł. w. a. — — — — Tryest za 100 zł. w. a. — — — — Wenecya za 100 zł. w. a. — — — — (31 dni po ukazaniu.) Bukareszt za 100 piast. wol. 19.50 — — — — Konstantynopol za 100 piast. tur. — — — —					
8. Kurs złota. pien. towar. Dukaty ces. men. 6.51 6.53 dtto. pełnej wagi 6.51 6.53 Korona 13.50 18.85 20frankówka 10.87 10.88 Rosyjski impery. 11.18 11.21 Talar związkowy 2.04 2.04 5/10 Srebro 135.85 136. — Kurs korony w k. kasach 13 zł. 50 c					

**MONIKA.**

(Nowe projekta kolei żelaznych.) „Preuss. Handels-Archiv“ podaje artykuł o pomorskiej kolei żelaznej, z którego dowiadujemy się, pisze „Gazeta wied.“, że ludową koleją z Güstrowa do Pasewalku Mecklenburg chce się swoich kolej połączyć z innymi. Ale Prusy zezwalają na to tylko pod tym warunkiem, że jednocześnie kolej Stralsundzko-Rostocka z pomorską połączona zostanie, po części dla tego, iż to połączenie ułatwia obronę wybrzeży. Oprócz tego żądają Prusy znieść cła tranzytowe, które Meklenburg pobiera na kolei Berlińsko-Hamburskiej. Budowa bowiem kolei żelaznej Güstrowsko-Pasewalskiej, nadarzy krótszą drogę z Hamburga na Szczecin do Kreuz i Bydgoszczy, a więc ze wschodu Europy ku południowi. Handel polski i rosyjski, który idzie na Berlin z Hamburga i do Hamburga, obratby tę nową drogę, a kolej z Kreuz na Frankfurt do Berlina, jako też kolej Berlińsko-Hamburska utracilyby znaczną część ruchu. Węgry, jako też kraje jeszcze dalej położone w kierunku południowo-wschodnim, mogą obierać drogę na Poznań, Szczecin i Güstrow. Gdyby przyszła do skutku tylokrrotnie zapowiadana kolej żelazna z Kleinem na Lubeke do Hamburga, tedy konkurencya podniosłaby się jeszcze bardziej.

(Zaraźliwa słabość oczu.) Prezydium policji w Wrocławiu ogłasza pod dniem 5. b. m. urzędowanie, że wielu tamtejszych mianowicie młodych osób dostało niebezpiecznego zapalenia oczu. Zwraca się równocześnie uwagę na zaraźliwą właściwość tej bardzo niebezpiecznej choroby, która zwykle dotyka najprzód powicki, a później także oczy i kończy często zupełnymślepieniem. Obwieścić należy podjęte najwidoczniejsze symptomy tej choroby, jej przyczyny i niezbędne dla tych, co otaczają chorego, środki ostrożności, naponina familie, ażeby zaraz za pierwszym pojawieniem się tej choroby wezwaly lekarskiej pomocy i uprasza lekarzy, ażeby o zachodzących przypadkach tej choroby zawiadamiali prezydium policji.

(Piorun.) W Karlsruhe dnia 3. b. m. wieczór podczas strasznej burzy uderzył piorun w lokal, gdzie restauracya powszechnej badeńskiej wystawy przemysłowej. Piorun pozdzielał chorągwie i dekoracye ze ścian, porzucił ze stolów i szaf butelki i szklanki i zdruzgotał nawet bramę, która do botanicznego ogrodu prowadzi. Szczęściem, że wyjąwszy małą kontuzję, nie zaszło żadne skaleczenie. Przy jednym ze stolów, na którym widać ślady pioruna, siedziało na kilka minut przedtem liczne towarzystwo.